

Observatoriulu ese de doue ori in septemana, Mercuria si Sambat'a.

Pretiu

pentru Sibiu pe 1 anu intregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu cu post'a in laintru monarchiei pe 1 anu intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — In strainatate pe 1 anu 10 fl. séu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. séu 11 franci. — Numeri singuratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Anulu V.

Ori-ce inserate,

se platescu pe serie séu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la a dou'a si a treia câte 6 cr. v. a. si preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face in modulu celu mai usioru prin assemnatiunile postei statului, adressate de a dreptulu la Redactiunea Diariulu

„Observatoriulu“ in Sibiu.

Nr. 55.

— Sibiu, Mercuri 14/26 Iuliu. —

1882.

Abonamentu nou

la

„Observatoriulu“

pe semestrulu alu 2-lea din anulu alu V-lea, carele se incepe din 1/13 Iuliu 1882 si ese regulatu de doue-ori pe septemana, in unele casuri si cu supleme.

Pretiu este insemnatu de asupra si alaturea cu titulu, adeca inlaintru monarchiei pe 6 luni 4 fl. v. a., pe 12 luni 8 fl. v. a. In Romani'a totu numai cu 8 fl. pe anu, daca se prenumera directu la post'a Romaniei. In afara de monarchia 11 franci pe 6 luni, 22 franci pe 12 luni.

Espeditiunea prin post'a e cu atatu mai regulata, cu catu liniile posteloru se inmultiescu pe fiacare anu in tote regiunile si directionile, spre mare comoditate a publiculu.

Ori-ce reclamatiune se se faca celu multu in optu dile, spre a se implini in regula.

Celu mai usioru modu a prenumera este prin mandate (asemnatiuni, blanquette) postali. Dara adresele se fia scise exactu pe cuponulu blanquettei, in dosu. A se adressa de a dreptulu catra redactiune: Sibiu, Piat'a mica 27.

Despre adunarea viitoria generale a asociatiunei transilvaue pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu pe anulu 1882.

Acea adunare se va tinea estimpu in partea septentrionale a tierei la orasiulu Desiu. Dupa catu suntemu informati de pre acum, aceea promitte se fia bine cercetata. Adeveratu ca acea localitate nu este mare; de o parte inse chiaru onor. primaria municipale din locu a oferitu cu tota placerea comitetulu asociatiunei ospitalitatea locuitorilor, de alta, pretensiunile membrilor adunarei sunt din cele mai moderate. Scutiti de orice pasiuni de parađa, dedati a se indetula cu comoditati minime, ei nu ceru decatu unu adpostu in casu de ploia sau de tempestati, si au se ingrijesca esclusivu de implinirea misiunei prevedute in statutele societatiei. Tocma pentru aceea inse e de doritu, ca membrii ei se fia catu se pote mai pugnu distrasi dela ocupatiunea lor, prin urmare se se observe si regul'a tinuta cu rigore la alte societati, ca dela program'a stabilita nu se abate nici-unu membru, si nemembrii n'au cuventu in adunare.

Cei cari voru ca vreo propunere ori proiectu propriu se intre in program'a comitetulu, au preste anu 11 luni de preparare, pentru-ca in a 12-ea se pote informa pe comitetu despre ceea ce voru ddloru, era nu se cada ca din nuori cu propuneri si proiecte cum se dicu meritorie, la care se ceru discussiuni lungi si obositoare, prin urmare si timpu mai lungu. Adunarele generali ale asociatiunei nostre se tinu cam de regul'a doue dile si numai in casuri extraordinarie trei, candu publiculu isi si perde patientia. Pentru aceia inse cari voru se urmarasca lucrarile de preste anu ale comitetulu si ale filialelor sale, doue dile de informatiuni si discussiuni verbali bine folosite mai ca si sunt de ajunsu, daca nu se incurca cu propuneri de suprinde. In casuri de acestea inse e prea de doritu, ca din partea presidiulu se nu se admitta nici-o propunere noua, de sine statatoria, daca aceea nu s'a fostu anuntiatu cu o di mai inainte, ca se o pote comunica adunarei indata in prim'a siedintia, era acesta se o dea mai antaiu in deliberatiunea prealabile a unei comisiuni, care apoi a dou'a di se vina cu opiniunea sa. Acesta este pretotindeni usulu parlamentariu introdusu in urm'a unei serii prea lungi de experimente, care tote au esitu pe dosu, pentru-ca in casulu contrariu cestiunile ne fiindu rumegate bine, s'au

adusu concluse si decisiuni precipitate, necopte, costatorie de bani si timpu, adesea periculose, ceea ce s'ar potea proba cu exemple nenumarate. Casurile de urgentia manifesta sunt forte rari, era anume pe terenulu literaturiei aproape necunoscute, si in fine totu numai exceptiuni.

In catu pentru ddni ospeti nemembrii, depinde numai dela ddloru ca se pote lua parte activa in totu decursulu adunarei generale, indata ce se voru inscrie ca membrii actuali si voru depune cotisatiunea (tax'a) preveduta in statute, era mai inainte nu, pentru-ca se nu mai urmedie perdere de timpu nepretuitu si totusi fara nici-unu resultatu folositoru asociatiunei.

Desiulu este unu punctu asia de importantu pentru cultur'a poporului romanu, in catu tocma daca bun'a nostra poporatiune din orasiu si din regiunile sale nu ar fi inviatu pe asociatiune de repetite-ori, ar fi fostu datoriu sa patriotica ca se cera ea insasi ospitalitate in interessulu prea nobilei sale vocatiuni luate chiaru dela Maiestatea Sa monarchulu nostru prin prea Inalt. Sa apostila pusa la statute inainte de acesta cu 21 de ani. Daca in Desiu poporatiunea romanasca semena mai multu numai cu o mica colonia, immensa maiortate a locuitorilor de cateva sute mii luate macaru numai din trei sau patru municipie limitrofe, invecinate, este in partea sa cea mai mare romanasca, insetata inse de idei si cunoscintie folositoare, mai virtosu practice, ca si cerbulu celu laturu la gona, de apa rece cristalina.

Adunarea generala se va deschide conformu conclusulu laturu in cea precedentu, in dominec'a ce urmédia dupa 21 Augustu st. n. Acelu 21 cade pe luni, era dominec'a ce'i urmédia este 15/27 Augustu, adeca tocma dio'a de Sta-Maria mare. Camu preste mana pentru coconele care si serbedia frumosa di onomastica, dara amicele ddloru le potu felicitati estimpu ca prin exceptiune si la Sta-Maria mica, numai se fia sanetate si secerisii in abundancia, ceea ce noi dorimu pentru ddloru si pentru tier'a intraga.

Din registrele asociatiunei se pote vede, ca stipendiele anuali si alte ajutoerie extraordinarie votate si numerate din averea sa studentiloru de diverse specialitati in cei 21 de ani, ajungu aproape la suma de 25 mii florini. Publicarea acteloru sale in cei 7 ani de antaiu, apoi editiunea fioiei Transilvanii in periodulu de 12 ani, analile cum si alte tiparituri aflate de necesarie, premii literarie si remuneratiuni pentru lucrari scientifice si literarie, in fine spesele cerute prin calitatea asociatiunei de societate ambulanta si regiile locali absolutu necesarie la desvoltarea activitatiei comitetulu, sumate la unu locu, ajungu la o cifra totu asia de mare. La tote acelea de 5 ani incoca se mai adaoga si ajutoeriele ce se impartu la invetiacei si sodalii lipsiti, cu scopu de a indemnna pre catu numai se pote mai multa tinerime la invetiarea si exercitarea de meserii atatu ordinare, necesarie classelor mai numeroase de poporu, catu si mai fine, dara cautate bine, de care inca sunt forte multe, apoi si la arte superiori, cum pictura si desennu, musica vocala si instrumentala, sculptura in lemnu si in petra etc. etc. In catu pentru cele doue espositiuni, dela 1862 si 1881 au costatu si pe asociatiune preste 2000 fl. care inse au folositu indirecte natiunei intregi de o mie de ori mai multu.

Stricatiuni elementarie.

Dupa rupturile de nuori intemperate septeman'a trecuta asupra catorva comune submuntene din acestu comitatu si la comunele Branului in tier'a Barsei (Brasiovu) vinnu mereu sciri forte intristatorie despre stricatiuni si devastatiuni fiorose; se pare

inse, ca catastrofa dela comun'a cea mare Resinari (5000 loc.) intrece pe tote celelalte. A descrie cu de ameruntulu tote stricatiunile si enormele daune, s'ar cere dile intregi, adeca se amble cineva prin tote comunele si se descrie totulu, ceea ce cade in competenti'a auctoritatiloru administrative. Asupra comunei Resinari situata pe o clina de munte, preste care trecu doue riuletie ce se impreuna mai de vale, torentii au venitu cu atata furia, in catu aducendu din o distantia mare arbori grosi, scosi din radecini, iau aruncatu printre locuintele omenesci, unde oprindu si inaltandu apele, apoi au innecatu totu prin pregiuru, dupa aceea spargendu prin obstacule au dusu case si alte edificie, lemne cu sutele de stanjini, clai de fenu, poduri si alte obiecte ce'i steteau in drumu, era la campu au innecatu tota impregiurimea. Omeni innecati s'au aflatu pana eri 6. Stricatiunile dela Gura-riului, Poplac'a, Orlatu, la comun'a mestecata Christianu inca sunt considerabili, in catu judecandu dupa cate spunu locuitorii veniti din acestea comune, daunele se urca la multe dieci de mii.

Locuitorii comunelor romanesci de altumentrea forte laboriosi, sunt cu atatu mai de compatimitu, cu catu e sciutu, ca si pana acuma o parte din ei s'au ajutatu numai cu economi'a loru de vite ce avusera in siesurile Romaniei, in Basarabi'a si acuma in Dobrogea; aci inse ar potea cineva se aplice cuventele cunoscute, ca ei suferu pentru pe-catele parintiloru. Adeca cum? Eca asia, ca elementele isi resbuna de omeni infricosiati din caus'a taiarei si a devastatiunei paduriloru. Au fostu vecuri de acelea, in care proprietarii cei mari, asia numitii cnezi (principes), domni si regi, puneau inadinsu, chiamau si obligau pe locuitori ca se estermine din paduri catu vedeau cu ochii, se faca locuri nu numai de pascutu vite, ci si de nutretiu, de aratu si semenatu. Alte-ori se rariau padurile si se facea drumu largu printre ele din caus'a omeniloru rei, a hotiloru si banditiloru. In Transilvanii asia numitele lazuri, adeca estermindari de paduri au avutu chiaru si pana la conscriptiunea urbariala din a. 1819 mare rola in economi'a feudala, si ele mai dau ocaziune la mii de processe urbariali pana in dio'a de adi.

Comunele submuntene si muntene din asia numit'a Terra regia, Fundus regius si Sasime, care n'au fostu iobagite, ci s'au bucuratu de dreptulu proprietatii in oresicare intielesu bunu mai multu decatu domnii feudali, au lazuitu si estermindatu paduri din lipsa mare de pamentu cultivabile si asia au disparutu padurile dela siesuri. Dara locuitorii vechi s'au feritu in totudeauna se taie si se estermine padurile de pe dealurile sub care erau asiediate comunele. Esperienti'a de sute si de o mie de ani ii invetiase, ca apele topite primaver'a din nea grosa, ploile multe si mai alesu ploile torentiali, rupturile de nuori, cadu cu atata putere si furia asupra deluriloru humose spoliade de paduri, in catu nu odata le stramuta dela loculu lor si le rapedu de vale, era daca sunt locuintie omenesci in calea lor, le ingropa si nimicescu. Comune intregi au disparutu in modulu acesta prin teribil'a putere a elementelor. Ca de optudieci de ani incoca, de candu seniorii feudali au datu exemplu blastematu de a si devastati padurile din apropiarea comunelor, exemplulu reu l'au imitatu multe comune, care inca au taiatu padurile cele mai apropiate, dupa aceea in locu de a le tine in opritu, ca se cresca era, au bagatu si mai бага pana in dio'a de astadi atatu vite cornute mari, catu si capre, care sunt cele mai mari vrasmasie ale paduriloru. In acea neertata erore au cadiutu de ex. si resinarenii in timpii trecuti, au devastatu mai tote padurile din apropiarea comunei asia, catu acum acelu tufisiu meruntu ce a remasu, nu mai pote resiste la rupturi de nuori, si acea comuna mare si frumoasa este in periculu invederatu de a disparé. Se o apere Domndieu

santulu; dara inca d'oué trei rupturi de nuoru cá cea de miercuri din 7/19 Juliú si Resinarií n'au se mai fia unde au fostu. Chiaru acum o parte din trens'a suferi o prefacere din cele mai spaimantatória; strade întregi isi schimbata cu totulu form'a lorú, curti, gradini, livedi, locuri de aratu sau rupte si ruinate, sau implute cu petrísu, bolovani si nasipu, sute de pomi de prin gradini smulsi si dusi de riurile torrentiali.

Dara tóte acestea informatiuni sunt numai superficiali. Aflamu cá atátu prefectur'a cátu si comand'a de gendarmi au luatú mesuri necesare cá se se cerce cu de a meruntulu tóte stricatiunile, daunele in teritoriú, in case si in alte superedificate, in nutreie si lemnaria, perderi in vieti de ómeni si in vite. Intr'aceea ni se spune, cá dupa o pretiure facuta pe de asupra in Resinari, tóte acelea daune voru ajunge sau voru si trece preste o suta de mii.

In acea comuna sunt si locuitori cu stari si averi, se afla inse si unu numeru considerabile de familii, care mai virtosu de candu li s'au curmatu multe midiolóce de vietuire din Romani'a, traiescu cá vai d'ele, din mana in gura si o parte din trensele inmultiescu pe fiacare di proletariatu Sibiului.

Nu ne indoimu, cá precum s'a mai facutu in casuri de acestea si la intemplari de focuri mari, auctoritatea municipale va midioloci pe sam'a daunatiloru unu ajutoriu dela statu, va porni si o colecta in tíera.

Intr'aceea deregatoriile comunale (primariile) care in acésta Marginenime au multi individi trecuti prin scóle, se voru pune de aci inainte cu totuadinsulu pe studiarea situatiunei comunelor proprie, voru luá la mana legea de paduritu introdusa de 2 ani incóce dupa modelulu celoru europene, o voru aplicá cu rigóre si voru cercá totulu, cá se faca pe locuitori a pricepe odata, cá devastarea nebunésca a paduriloru au avutu pretotindeni cele mai triste urmari pentru ómeni. Chiaru in Franci'a cea laudata, orasie si sate au disparutu cu sutele din lips'a paduriloru si altoru plantatiuni de a lungulu riuriloru, clim'a s'a schimbatu in reu si s'a facutu nesametósá, multime de isvóre si fontani au secatu. Dara ce se mergemu in Franci'a? Cautati la delurile plesiuge de a lungulu Oltului in districtulu Fagarasiului si mai alesu la asia numit'a Campi'a transilvana, unde nu vedu nici macaru plantatiuni de saici si arini.

Mai la vale sub rubric'a Romaniei reproducemu o scire prea interessanta despre plantatiuni de paduri. Dacu nu voimu se luamu exemplu bunu dela staturile cele mai inaintate, apoi incai se avemu ambitiunea de a rivalisá cu vecin'a Romania, carea cu multe asiedamente bune si salutarie ne ese pe de inainte, nóue acestora, alu caroru gubernu se lauda cá are se duca civilisatiunea in Romani'a.

R o m a n i ' a .

Padurile: semenari de paduri. — Asociatiuni pentru exploatarea lorú. — Inceperea amenagieriloru.

„Revist'a paduriloru“ ne aduce scirea, cá in padurirea vastelorú câmpii ce sunt d'a lungulu Dunarii, pare a preocupa pe cei ce sunt chiamati a conduce domeniile si padurile statului.

Intr'adeveru, s'au luatú mesuri cá pe cincispredece din mosiele din nou arendate se se plantadie pe fia-care anu cáte 100 pogóne paduri. Deci, in periód'a de cinci ani, pentru care sunt arendate acele mosii, ele se voru imbogati cu 7500 pogóne paduri.

Consiliulu technicu alu paduriloru, care functionédia pe langa administratiunea domeniiloru, a opinatu, spre a asicura isband'a acestei intreprinderi, cá se se formédie unu serviciu speciale ori cátu de restrinsu, recrutatu din agentii silvici abili, si se se prevédia in bugete sumele trebuitóre pentru pregatirea terenului, pentru intocmire de pepiniere,* de gardi, de siantiuri, etc.

Nu ne putemu opri d'a recomanda seriósei atentiuni a guvernului aceste propuneri; ele merita se fia d'aprópe studiate, pentru cá lucrarea din tóte puntele de vedere laudabile ce s'a intreprinsu, se aduca efectele ce se astépta cu dreptu cuventu dela ea.

— Cestiunea exploatarei sistematice a paduriloru pare a fi ajunsu la maturitate. Initiativ'a privata, incredintiata cá insemnate folóse póte aduce acésta ramura de múnca, s'a pusu seriosu pe lucru.

Companii straine au aretatú prin fapte, cá asemeni intreprinderi potú isbuti si aduce insemnate folóse. Acésta, dupa cum ne spune revist'a paduriloru, a incuragiatu pe cáti-va tineri romani, cu capitalu suficiinte, cá se imitedie pe acei straini, explotandu ei insusi padurile lorú si ale rude-loru lorú.

Uramu noiei intreprinderi romanesce isbènda si suntemu sicuri cá o va avea, deca ei voru lucrá cu pricepere si necontentitu.

Dara statulu, care are cele mai intinse paduri, lasa-le-va inca multu timpu in parasire, lasa-va se se pérda acelu insemnatu capitalu si se se compromita padurile prin putredirea arboriloru betrani?

Faptele singure ne potú da unu respunsu.

— Comissionile de amenagiare a paduriloru 'si-au inceputú lucrarea si guvernulu va presentá confirmarei regale amenagiariile facute in spiritulu noiei legi si conformu cu prescriptiunile sciintiei.

Ce facu inse, ne intrebamu cu „Revista paduriloru, casele publice cá Eforia spitaleloru, Brancovenésá, Sf. Spiridon din Jasi, epitropiele biserice-loru de miru si primariile ce posedu paduri?

Tutoru acestora le dicemu: nu nesocotiti o lege menita a salva agricultur'a, a garanta bogati'a si salubritatea tierii; nu amanati amenagiarea paduriloru; cá-ci ele suferé, se perdu si capitalele ce represinta anu cu anu, se impučinédia.

Din raportulu comitetului societatiei pentru literatur'a si cultur'a romana in Bucovin'a.)*

Prea onorata adunare,

Prin votulu ultimei adunari generale se alese de vice-presiedinte alu societatiei nóstre dnulu Mironu M. Calinescu, vechiulu secretariu alu societatiei. Comitetulu deci, completatu prin alegerile facute la acea adunare generala, se reconstitu sub presiedinti'a dnului baronu Georgiu Hurmuzachi, presiedinte alu societatiei, si alese conformu §. 19 alu statuteloru pe dn. Ionu Bumbacu, profesorulu gimnasialu, de secretariu alu societatiei.

Comitetulu avendu aminte inainte de tóte decisiunea ultimei adunari generale, de a edá din nou o fóia literara cá organu alu societatiei, spre a poté mai lesne corespunde scopului ei, adeca a respandí in poporu lumina si cultura, nu pregetá a luá in pertractare caus'a acésta si'i succese in urma de a reaparé in publicitate cu noulu organu alu societatiei sub numele de „Auror'a romana“, dechiarandu noulu secretariu de a luá asupra sa gratuitu redactiunea cu sperantia via, cá va fi sprijinitu intr'acésta intreprindere prin concursulu binevoitoriu alu barbatiloru insufletiti pentru sporirea culturai si literaturéi poporului romanu. Dara si comitetulu, corespundiendu necesitatiei in de comunu simtite, pre cum si dorintiei vie adese-ori exprimate, crede de datori'a sa a apelá la sprijinulu eficace alu publicului romanu si mai cu séma alu membriloru societatiei, cá-ci comitetulu cu tóta bunavointi'a sa, nu póte face tóte singuru de sine, dacu nu va aflá sprijinire si cooperare activa si via, fia prin colaborare, fia prin abonare si platire neintardiata si regulata a pretiului de abonamentu atátu de moderatu. Credemu si speramu, cá de astadata apelulu nostru nu va fi trecutu cu vederea si „Auror'a romana“, capetandu succursu literariu si materialu suficiinte, va scapá de sórtea „Foiei societatii“, carea lasata numai in sam'a fostului ei redactoru, a trebuitu se apuna cu tóta rívn'a recunoscuta si activitatea neobosita a redactorului, lasandu in urm'a sa unu deficitu considerabilu, la care a laboratu societatea atátia ani.

Cu ocasiunea reaparerii organului societatiei, a afluatu comitetulu de bine a sacrificá pe altariulu fratiei si alu bunei intielegeri si principiulu seu ortograficu sustinutu pana atunci si a se conformá curentului generalu binesimtitu, adoptandu ortografi'a stabilita de academi'a romana din Bucuresci in sesiunea ei penultima.

In urm'a invitarei Consistoriului arhiepiscopescu din Bucovin'a a prourmatu comitetulu cu edarea Calendariului, si anume pentru anulu 1880 ilu redigease inca dnulu vice-presiedinte alu societatiei, invitatú de comitetu cu privire la scurtimea timpului remasu pentru aparerea Calendariului, éra pentru anulu 1881 primi dn. secretariu alu societatiei I. Bumbacu si redactiunea Calendariului, promitiendu dnulu vice-presiedinte a luá asupra'si si pentru viitoriu redigearea partiei strictu calendaresci.

La serbarea cea memorabila si imbucuratória pentru tóte popórale din Austro-Ungari'a, adeca a casatoriei Altetiei sale a Principelui nostru ereditariu Rudolfulu din 10 Maiu 1881, participá si societatea, presentandu-se comitetulu la dn. presiedinte c. r. alu tierii, spre a aduce felicitariile omagiale ale societatiei, reinoidu si cu astadata expresiunea simtiemintelorú vii de fidelitate neclintita si alipire cordiala cátra tronul si dinastia. Cu ocasiunea acestei serbari patriotice publicá comitetulu pe spele societatiei o brosiura festiva intitulata: „Rudolfulu principele nostru ereditariu“ in 800 de esemplare si o puse la dispositiunea dlui presiedinte alu tieriei cu rogamintea expresa, de a dispune distribuirea ei gratuita pe la scólele din tíera. M. Sa imperatulu, precum si A. Sa imperiala principele ereditariu se indurara prea gratiosu in urm'a rogamintei omagiale a comitetului, midiolocite prin alés'a bunavointia a dlui presiedinte alu tieriei, a primi cáte unu esemplariu din acésta brosiura festiva si a dispune de-

punerea ei in bibliotecele sale prea inalte, luandu prea gratiosu cu multamire cunoscintia despre omagiale depuse de societ. nóstra la treptele prea inaltului tron.

Nu putemu a nu aminti cu bucuria via si cu multa mangaiare sufetéscá unu faptu prea insemnatu pentru redicarea si prosperarea culturai nóstre nationale, inceputulu implinirii dorintiloru ferbinti ale totororú patriotiloru binesimtitori si a nesuintiloru si staruintiloru neobosite si indelungate ale nationaliloru nostrii anteluptatori. Cu inceputulu anului scolasticu 1881/2 incuviintia n. Ministeriu c. r. de culte si instructiune la gimnasiulu gr-or. din Sucév'a deschiderea de o camdata a 2 clase paralele cu romanésca cá limba de propunere.

Acestu actu pentru cultur'a nationala a romaniloru din Bucovin'a intr'adeveru memorabilu, actu prea considerabilu din punctu de vedere alu egalei indreptatiri a popóraloru din imperiu, actu de dreptate alu regimului c. r. destéptá in ámelele nóstre sperantia via intr'unu viitoriu mai imbucuratori pentru poporulu romanu din Bucovin'a. Avemu credintia firma, cá prin activitatea zelósa a profesoriloru romani din Sucév'a si prin sprijinulu generosu alu compatriotiloru voru prosperá clasele romane, si inmultindu-se cu timpú, voru infori spre binele poporului nostru. Credintia nóstra este si bine intemeiata, cá-ci profesorii suceveni, consciuti de inalt'a lorú chiamare, nu pregetara unu momentu a se consultá, cum s'ar potea mai bine si mai curendu delaturá lacun'a multu simtita, adeca lips'a cartiloru didactice romane corespundiétorie planului gimnasiiloru din Austri'a. Ei au si inceputu pe langa activitatea cea didactica in scóla a desvoltá si o via activitate literaria intru compunerea cartiloru scolastice necesare. Comitetulu intielegendu acésta intentiune laudabila a profesoriloru suceveni, se crediú indatoratu prin chiamarea societatiei a luá initiativ'a spre a inlesni imprimarea acelorú carti. Pana acuma primi comitetulu cu contielegerea respectivului autoru pe sém'a societatiei edarea a dóue carti, anume Aritmetic'a pentru I si II classa si Geografi'a pentru I classa gimnas., amendóue compuse de dn. prof. gimn. Samuulu Isopescu, si din caus'a urgentei necesitati se si imprimara in tipografi'a dlui R. Eckhardt din Cernauti. Spre a acoperi spelele imprimarii acestoru carti, precum si a altora, ce voru urmá, comitetulu facú o combinatiune finantiala, cá cu midiolócele societatiei se se póta realisá imprimarea cartiloru necesare, fara de a periclitá societatea in esistenti'a ei, si decise a face prea onoratei adunari in privinti'a acésta propuneri formale, despre ce se va raportá in specialu.

(Va urmá.)

Din Egiptu.

Acuma s'a convinsu si lord Seymour si toti patriotii lui, cá s'au insielatu fórte reu candu au crediutu, cá prin bombardare numai in dóuedieci de minute va bagá in spaima si va supune pe egipteni. Nu 'iau supusu, ci 'iau adusu in furia fanatica de resbunare si le-a datu ocaziune de a proclamá panislamismulu.

Dupa scirile telegrafice din 23 si 24 Juliú viceregele Tevfic, comandatu firesce de angliei, a declaratú pe Arabi-pasi'a de rebellu si a demandatú trupelorú cá se'lu lase singuru, totuodata a schimbatu ministeriulu in care fusese si Arabi. Din contra Arabi convocandu la sine pe notabili tieriei, specie de dieta, dupa desbateri furtunóse a declaratú pe vicerege de tradatoriu alu patriei si alu religiunei, apoi prin proclamatiuni a provocatu pe toti mohamedanii de ori-ce rassa, cá se alerge sub stindardele lui, spre a incepe resboiulu sacru in contra angliloru si eventualu in contra totororú ghiauriloru. Totu elu a trimisu proclamatiuni si agenti in principatele Tunis, Tripolis, chiaru si in Algiu. Din o parte mare a Egiptului contributiunile se incassédia pentru armat'a lui Arabi, éra numerulu acesteia cresce pe fiacare di. Reulu inse celu mai mare pe care'lu face Arabi angliloru si la toti locuitorii din Alexandri'a este, cá le-a taiatu ap'a de beutu. Alexandri'a nu are apa decátu acea ce ii vine din Nilu pe canale facute cu spese de milióne, din care ap'a se deriva in tóte directiunile in cisterne artificióse si afunde, cá se tína rece pe cátu se póte in acea clima africana. Asia pentru ómeni si vite capulu lucrului este, cá se se restaure si apere canalele (aqueeductus). In cisterne mai éra apa pe vreo cinci dile; de aci incolo setea nestinsa trebue se omóre totu ce este viu si respira. Arabi este prea decisu a resiste cu armele incrunstate la repararea canaleloru. Din acésta cauza angliei accelerédia si mai tare espeditiunea de trupe la Egiptu. Comandante supremu alu trupelorú pe uscatu e denumitu generalulu Wolseley, dara nici elu nici altii n'au curagiulu se atace pe Arabi numai cu 5—6 mii de trupe cáte se aflau la Alexandri'a pana in 24 Juliú, candu de alta parte multi se temeau, cá Arabi va preveni pe angliei si'i va loví in apropiarea Alexandriei. Din recunóscerile si spionariile facute se adeveresce cá Arabi-pasi'a cu trupele sale isi alese o positiune atátu de tare, in cátu elu se si lauda cá are se faca din ea a dóu'a Plevna, unde se o patia angliei precum au patit'o muscalii.

*) Straturi, sadu, resadu, scóle de pomi, de arbori.

*) A se vedé Nr. 54.

Preparative bellice in proportiuni mari.

Cabinetulu Angliei ceru dela parlamentu unu creditu nou de 2.300.000 libre sterline (23 milioane florini v. a.) in auru pentru flote si pentru armele pe uscatu, cum si convocarea sub arme inca de 10 mii ostasi. Combinandu toate scirile, se pote sustine ca Angli'a trimite la Egiptu preste 50 mii oste pe uscatu, era espeditiunea lor se accleredia catu se pote.

In aceleasi dile cabinetulu din Paris ceru dela camere unu creditu de 40 milioane franci, care se si vota fara dificultate, mai alesu ca chiaru capii opozitiuniloru, unu Gambetta si unu Clemenceau au recunoscutu necesitatea, ca pentru astadata Franci'a se merga totu cu Angli'a, se combate pe egipteni mai virtosu cu scopu de a se asigura totudeauna calea maritima pe canalulu Suez. Adeca se merga ambele staturi alaturea, precum au mersu Austri'a si Prussi'a in Schleswig-Holstein la 1864 contra miculu regatu Danemarca, dupa care si din care apoi au urmatu resboiele si catastrofa din 1866.

Despre Itali'a se spune, ca la invitarea facuta ei de catra Franci'a, este aplecata a participa si densa la espeditiunea bellica din Egiptu cu unu contingentu orecare, precum participase si in anulu 1854 la Crime'a. Angli'a nu prea voise la inceputu se vedea si pe Itali'a cooperandu, era acuma se spune ca s'a invoitu.

Despre voi'a si nevoi'a Turciei in momentele de faia nu se scie nimicu siguru, precum nici despre lucrarile conferentiei nu se mai vorbesce multu, ca inainte de acesta. Ceea ce da lumei europene de mediatu intre acestea impregiurari, este intrebarea ce si-o pune fiacare: Cum se intempla, ca asupra unei tieri cum este Egiptulu numai cu 5 1/2 milioane suflete, se scola trei staturi mari cu armate si cu flote formidabili? Respunsulu celu mai de toate dilele este, ca lipsesce increderea dintre ele, fiacare se teme se nu fia insielatu. Frumosa concordia!

Correspondentie particulare ale „Observatoriului“.

Boiti'a (comit. Hunedorei) 23 Iuliu 1882.
Domnule redactoru!

Astadi este o septemana, de candu superiorii comitatului nostru venira din Dev'a la noi cu parada mare si cu scopu de a decora pe dn. comerciantu Georgie Bardosi cu medali'a de auru aplacitata densului de catra Mai. Sa la propunerea dlui ministru de resortu. Decoratiunea este cunoscuta „cruce de auru pentru merite“. Spre acestu scopu venira aici pentru celebrarea decorarei domnii: comitele supremu, protonotariu, profiscalu, inspectoru scolaru reg., presedentele tribunalului, si inca vreo doua trei persoane mai puinu insemnate. Afigerea solemnă a decoratiunei a facut'o comitele supremu in presentia si altoru ospi invitati la acea parada. Dn. comite supremu accentua intre altele, ca meritele se recompensadia adi sub guvernulu actualu constitutionalu, fara diferentia de classa, de nationalitate si religiu, dovada pipaita actulu de faia, fiindu decoratu unu romanu. Dn. Bardosi a respunsu dicundu, ca pentru portarea si faptele sale, eta ce distinctiune i s'a conferitu. Dupa acestea, more patrio hungaricu, biberunt magnum aldomas!

Caracteristicu este, ca nici-unu inteligentu romanu n'a participatu la acea festivitate, afara de unu singuru oficialu din municipiu, ca bunu amicu alu dlui Bardosi. Din acesta cauza diariulu hebdomadariu „Hunyad“ din Dev'a isi permite a face imputari aspre inteligentiei romane caracterisandu absentia ei ca demonstratiune politica, ca si cum romaniloru le-ar fi cadiutu reu, ca tocma dn. Bardosi este decoratu „pentru merite patriotice“, ce si le-a castigatu pe unu terenu diferitu de vederile si purcederile inteligentiei romane din acestu comitatu. Amagire! Opiniunile politice ale dlui Bardosi, daca pote fi vorba despre asia ceva; sunt atatu de necunoscute, in catu din punctu-de vedere romanescu, ele nu s'au vedutu nici-odata, nici chiaru cautate cu microscopulu, prin urmare nici de meritele sale politice nu amu auditu se se fia vorbitu vreodata undeva, prin urmare demonstrare politica, romanii de aici nici nu poteau face, ca-ci le lipsia absolutu subiectulu, — era ca-ci n'au participatu la „aldomas“, aceasta este numai apretiare de gustulu fiacaruia.

Diariulu „Hunyad“ si celelalte diarie magiare aru face forte bine, daca si-ar mai infrena mancarimea de a infrunta, irita si intiepa pe romani la toate ocaziunile venite sub toate pretestele. Au nu vedu ele nici dupa 15 ani de dile. ca romanii despretiuescu acelu tonu de comanda? In catu pentru decoratiuni in specialu, asia este, au fostu epoce in care se punea pretiu forte mare pe ele, si persoanele decorate se tineau cu atatu mai fericite, ca decoratiunile se castigau forte greu, se dedeau forte raru si numai dupa investigatiuni formali facute preste tota vietu trecuta a decorandului, candu apoi i se companiau meritele alaturea cu meritele altoru barbatu de positiunea lui. Astadi ce au mai remasu din acelea criterii? Au nu vedemu cum se castiga decoratiunile in tota Europ'a, in multe casuri pe bani. Ele s'au eftinitu forte.

Sciri diverse.

— (Arfi prea frumosu daca s'ar adeveri.) Ni se spune dela mana buna, ca cu ocaziunea venirei Inaltiei Sale domnului archiduce si principe de corona Rudolphu in districtulu Hatiegului In. Sa va fi salutat in acea regiune prea frumosa si de catra unu domnu mitropolitu si doi sau trei episcopi diecesani romanesci. Se intielege prea usoru, ca totu atunci se potu presentu in plinu ornatu nu numai din partea bisericesca protopopi si preoti, ci si mireni, fiacare in calitatea lor, de membrii ai cutarui sinodu, congresu, sau ca curatoru (epitropi) bisericesci sau in alta positiune sociala onorifica. Tocma la ocaziuni de acestea nu trebuie se dosimu ca ursii, precum fuseramu dati, sub vechiulu despotismu ruginitu, ci se esimu la lumina, se ne aratamu, se ne presentamu cu demnitate, ca scimu, numai se voimu. Ni se scrie ca de venii nostrii facu orecare preparative in acesta directiune. Nu e peste lume, se esa densii, hatieganii, caransebesienii, lugosienii.

— (Focu cumplitu.) In orasiulu secuiescu Csikszereda au arsu in 13 Iuliu aprope o suta de edificii tocma in diu'a tergului de tiara. In scurtu timpu alu treilea focu. Toti spunu, ca si politi'a de acolo este un'a din cele mai miserabili.

— (Dela Tisza-Eszlár) se adeveri abia ca schachterulu Schwarz a junghiatu in sinagoga pe serman'a fetisor'a Ester'a.

— (Dela Cusdriór'a (Kozárvár) din partile Desiului ne mai veni o scire economica, in care se dice ca anulu trecut a fostu fatalu pentru acelu tinatu; acum inse din publicatiunile oficiali aflamu, ca va fi mai bine si pe acolo.

— (In tinutul Sibiului) a plouatu prea multu, in catu pana in 22 lun'a in care ne aflamu nu merita numele de lun'a lui Cuptoriu. Adeveratu ca au fostu ploi calde, retinura inse pe agricultori dela secerisiu. Marti si miercuri au fostu ploi torentiali, dupa care urma esirea apelor, rupere de poduri si exundari preste campu la Turnisoru, Christianu, Orlatu, Resinari, Seliimberu si la alte cateva comune. Chiaru la Sibiu riulu Cibinu, altadata totu asia de blandu ca si locitorii din regiunea sa, „isi facu astadata de capu“, rupendu arbori de cei mai mari si aruncandu'i asupra podurilor cu atata mania, in catu era pacif se ne duca si unu podu. In totu casulu unele poduri astapta reparatura urgenta. Se scrie si despre innecarea mai multoru omeni, anume la Resinari si pe airea.

Exundatiuni mari au fostu si in partile Turdei.

In Bucovin'a pe la Cernauti rupturile de nuori au scosu Prutul din albi'a sa si a inundatu partea inferioara a capitalei.

In Boemi'a pe la Trautenau desele ploi torentiali causara daune de sute de mii.

— (Concursu literariu) se deschide cu terminulu de 10/30 Octobre a. c.

Se cere: o novela originala alu carei sujetu se fia scosu din istoria nostra nationala seu din vietu a poporului romanu. Premiulu e de 100 franci in auru.

Mai departe: o poesia de ori-ce cuprinsu si unu studiu socialu (despre vietu sociala, — femeia, — casatoria, — amoru seu altuceva). Premiulu pentru fiacare deosebi e cate de 50 franci in auru.

Pote concurge ori-cine. Langa manuscrutul provedutu cu ore-care devisa, dara nesubsemnatu de auctoru, se se alature o epistola — [contienendu numele auctorului, era din afara devis'a operatului.

Operatele se voru aprecia prin o comisiune de trei insi; si premiele se voru da auctoriloru celoru mai bune operate, chiaru si deca acelea nu voru coresponde intru toate recerintieloru — presupunendu totusi ca ele voru fi publicabile.

A se adresa pana la termenele espusu la administratiunea diuar. „Amiculu Familiei“ in Gherla (Sz-ujvár — Transilvani'a.)

— (Adunarea din Sighetulu Marmatiei) a societatii pentru fondu de teatru romanu, la 7 si 8 Augustu, are se fia una din cele mai interesante, din cate a tinutu pana acuma acesta societate, care in anii din urma a luat unu aventu atata de imbucuratu. Acesta va fi prim'a adunare mai mare rom., care se va tine in acele parti; de aceea inteliginti'a romana de acolo a luat angagementulu, pentru ca succesulu se fia catu mai completu. Interessulu causei si locurile romantice voru atrage unu publicu numerosu. Comitatu arangiatoru localu lucrédia cu diligintia, ca si partea sociala se fia multiamitoare. In diu'a prima a adunarii se va tine unu prandiu comunu

la otelulu „Coróna“, ser'a va da unu concertu insoitu de balu. A dou'a di demineti'a se va face excursiune la salinile Slatinei, si dupa reintorcere se va continua adunarea. Totu camu pe atunci si vreo doua societati magiare voru tine acolo adunari, se va arangia si o expozitiune, era una din ele, „Societatea Carpatina“ va arangia excursiuni interesante in diferite puncte ale comitatului. Dnii cari dorescu se fia siguri de quartire, sunt rugati a se adresa in privintu acesta la cassariulu comitetului de primire MOD. professoru si protopopu onorariu Ioanu Popu pana la 5 Augustu. (Fam.)

— (Unu esamenu din limb'a romana.) Din Beiusi primimu acesta scire: Guvernulu a infintiatu aici in tomn'a trecuta o scola de fetitie cu 6 clase, cu unu professoru si doua invetiatorese. Esamenelu s'au tinutu la 3 si 4 l. a. Am asistatu si eu la ele, interessatu deosebitu de progresulu ce elevele au facutu in limb'a romana. E de insemnatu, ca in statutele ministeriale limb'a romana nu se considera ca studiu obligatu, ci numai ca studiu extraordinariu. Estu-timpu a propusu limb'a romana in toate clasele dsior'a Aureli'a Rosiescu, o juna sirguinciosa, afabila, bine instruita si romana verde. De si prelegerile din limb'a romana s'au inceputu numai in lun'a lui Decembre, totusi progresulu a fostu imbucuratu. Elevele din class'a prima si a dou'a au cetitu din legendariu, cele din classa III si IV — VI au cetitu si analisatu sintacticu. In fine dsior'a Aureli'a Curtescu a declamatu frumosu „Balcanulu si Carpatulu“ de V. Alecsandri, alte doue fetitie au declamatu bine „Jigmondu Batori“ de Josifu Vulcanu si „Sergentulu“ de V. Alecsandri. Mai insemnu, ca dintre 44 de fetitie, cate au studiatu limb'a romana, 10 au fostu neromane. Parintii romani, si toti cei ce se interessadia de cultur'a romana, s'au dusu acasa multumiti. Dsior'a Aureli'a Rosiescu (fic'a dlui protopopu gr.-or. din Clusiu,) merita recunoscintia si lauda, pe cari i le si damu cu tota placerea. (Fam.)

— (Societatea „Petrui Maior“) a junimei romane din Budapest'a ni-a transmis raportulu seu pe anulu scolaru 1881—82. Din acesta scotemu urmatoarele date: Societatea a continuatu transcrierea istoriei lui Petru Maioru, sperandu a-lu pute da sub pressa in anulu viitoru; a infintiatu unu coru vocalu si a datu quartiru gratuitu la 3 membri mai saraci. Are 10 membrii fundatori si 48 membrii ordinari. A tinutu 2 siedintie generale ordinare, 5 extraordinare, 18 siedintie ordinare de septemana. S'au cetitu 16 lucrari originale in prosa, 2 traduceri, 5 poesii originale, s'au declamatu doue. Cass'a la finea lui Maiu a fostu: fondulu nealienabilu 3009 fl. 21 cr., fondulu disponibilu 350 fl. 84 cr. Bibliotec'a are 336 opere romanesci, 209 franceze, 259 in diverse limbi, cu totulu 804 opere.

— (Se traiasca geografii nostrii.) Diarielu din Bucuresci ne invatia, ca trenulu plecatu miercuri in 7/19 Iuliu dela Bucuresci a deraliatu (a esitu din sine) langa stati'a Capusiu aprope de Brasiovu. Avemu onore se reflectamu pe dnii geografi, ca statiunea Capusiu (ung. N.-Kapus) este celu puinu 45 miluri austriace departata dela Brasiovu, adeca doue poste dela Clusiu mai insusu; era daca este vorba de Copsia (nemt. Kopisch), aceea e celu puinu 16 miluri dela Brasiovu, adeca dincoca de orasiulu Mediasiu. La Copsia e statiunea ramurei de cale ferata catra Sibiu.

— (Se traiasca si istoricii.) In Romani'a libera se spune cu destulu verva, in ce modu si-ar fi batutu jocu arhiepiscopulu Ludovicu Haynald de arhiepiscopulu Alesandru Sterca Siolutiu in diet'a transilvana din Novembre 1865 la Clusiu, pre candu acesta aparat cu mare focu autonomi'a tierii si drepturile natiunei romanesci, cum adeca Haynald ar fi trasu scaunulu de langa Siolutiu, pentru ca voindu acesta se'si ocupe loculu, se cadia la pamentu. Rogamu prea multu pe dnii colegi din Bucuresci, ca se nu suferu publicarea unoru absurditati patente precum este si acesta, se resping dela sine cu tota urgi'a nisce arme cum este acesta, care vatama numai pe manuitoriulu lor. Haynald si Siolutiu au luptatu cu armele mintei, faia in faia, numai in conferentia regnicolara compusa din membrii de trei nationalitati convocati de catra guvernulu centrale la Alb'a-Juli'a in Martiu 1861. Alta ocaziune densii n'au avutu nici de a se mai vede. Dupa deschiderea dietei transilvane in Iuliu 1863 Haynald, pe atunci episcopu in Transilvani'a, punendu-se in fruntea magiarilor si facendu cabinetulu din Vien'a opozitiunea cea mai obstinata, elu fu destituitu, dupa care se duse in exiliu de buna voia. In loculu lui Haynald fu numitu de episcopu rom.-cat. Michailu Kovacs, omu betranu ca si Siolutiu, care inse in locu de a se certa cu romanii, avu neplacerea de a'si vede ferestrele sparte de catra magiari si persona sa insultata in press'a magiare in modulu celu mai nedemnu.

Haynald nu a fost la diet'a din 1865; elu au fostu reabilitatu numai dupa inaugurarea sistemului dualistice si denumitu arhiepiscopu la Caloce. Elu nu a iubit pe romani, dara ca straiu cum era in patri'a noastra, elu nici nu ne cunoscea, nici ca se ocupase de noi pana in 1861; pre candu ar fi voitu se ne faca vreunu reu, a fostu prea tardiu aici la noi.

Romanii au cu totulu alte arme istorice de apărare, fara a fi strimtorati se recurga la anecdote ridicole.

— (Concursu.) Pentru 8 (optu) tineri, cari dorescu a fi aplicati la maiestria din partea reuniunii sodalilor romani din Clusiu, pe bas'a §-lui 6 din regulamentulu reuniunii, subscris'a comisiune prin acesta escrie concursu.

Dela concurenti, cari potu fi ori din care parte a Transilvaniei, cu preferintia inse din partea sudica si vestica, se recere:

1. Carte de botezu, ca au etatea de 14 ani, si ca sunt de origine romani.

2. Atestatu ca au cunoscintiele, ce se predau in scolele primarie, si pre langa limb'a materna posedu si elementele unei limbe straine (germana sau magiara.)

3. Se produca obligatiune dela parinti sau tutori, ca-i voru lasa in totu timpul satoritu, la maistrulu unde i-a asediatu comisiunea, si ca in casu de lipsa ii voru provede cu inbracaminte, era la casu candu ii voru lua dela maistrulu, voru reintorce reuniunii tote spesele.

4. Elevii se voru asedia la maiestria la dorinti'a lor, ori in care cetate a Transilvaniei, mai cu preferintia inse in Clusiu, pentru a potea fi supraveghiat din partea comisiunii, conformu regulamentulu.

5. Concurentii au de a produce atestatu legale despre paupertatea parintilor lor.

6. Acei concurenti, cari din caus'a departarei nu se potu presenta inaintea comisiunii subscise, au de a produce atestatu medicale despre desvoltarea corporala si integritatea organelor.

Intre mai multi concurenti se voru preferi, conform §-lui 20 din regulamentu:

a) Pruncii dela sate, despre cari se pote presupune, ca in urm'a nexului lor familiaru eventualmente se voru asedia, ca maistri in comun'a lor natale, sau in alta comuna rurala.

b) Intre conditiiuni egali, voru fi preferiti orfanii de ambii parinti, apoi cei de tata.

c) Intre diversele maestrii la cari au se fia aplicati, se voru preferi aceia, cari dorescu a fi aplicati la rotaria, fauraria, butnaria, mesaria, carpentaria sau lemnaria, cojocaria, cismaria grósa, pelariaria, curelaria si funeria.

Suplicele instruite conformu acestui concursu, sunt de a se substerne la presedintele acestei comisiuni in Clusiu pana in 10 Septembrie st. n. a. e., candu cei ce se voru presenta in persoana, se voru si examina prin comisiune conformu regulamentulu, si dupa aceea se voru asedia pre la maistri, pre cari ii platesce comisiunea conformu contractulu ce se va incheia cu respectivii maistri.

Comisiunea renniiunei sodalilor romani din Clusiu incredentiata cu asediarea invetiaceilor romani la maiestria.

Clusiu, in 12 Iuliu 1882.

Basiliu S. Podóba, Dr. Aureliu Isacu,
pres. comis. notariu.

Planu de caletoria pe calile ferate care trecu prin Transilvani'a, regulatu dela 15 Maiu 1882 incóce.

I. Trenuri amblatorie.

Dela Budapest'a la Brasiovu mergu câte trei trenuri pe di si anume:

1. trenu de persoane pléca dem. la 8 ore si ajunge a dou'a di dem. la 9 ore 20 min. in Brasiovu.

2. trenu mixtu pléca sér'a la 6 ore 46 min. si ajunge a dou'a di totu sér'a la 6 ore 48 m.

3. trenu acceleratu pléca sér'a la 9.45 si ajunge in alta di la 3.15 min. in Brasiovu. Acesta si pléca la 3 ore 25 m. la Predealu si ajunge sér'a la 10 ore 25 m. in Bucuresci. Asia dela B Pest'a la Bucuresci circa 25 ore.

Dela Brasiovu la Budapest'a mergu totu câte trei trenuri:

1. Trenulu acceleratu ce pléca dela Bucuresci dem.: la 7 ore 15 m. ajunsu la Brasiovu, continua de acolo la 2 ore 16 m. si ajunge la B Pest'a in alta di pe la 7 ore 30 m. dem.

2. Trenulu de persoane pléca sér'a la 6 ore 15 min. dela Brasiovu si ajunge in alta di sér'a la 7 ore 22 min. in B Pest'a.

3. Trenu mixtu (marfa si persoane, trenu incetu) pléca dela Brasiovu sér'a la 7 ore 25 min. si ajunge la B Pest'a a trei'a di dem.: la 7 ore 55 m.

Linii laterali sau aripi:

Cucerdea-M. Osiorheiu ambla doué trenuri de persoane, 1 mixtu. Plecarea dela Cucerdea dem. la 3 ore 45 m.; totu dem. la 9 ore 12 min. si d. am. la 4 ore 33 min.

Dela M. Osiorheiu dem. la 8 ore 18 m., dupa am. la 4 ore 38 m., sér'a la 8. 39 m.

Teiusiu-Alba-Juli'a incóce si incolo, pe fiacare di 1 trenu de persoane si 1 mixtu; dela Teiusiu pe la 2 ore 39 min. nóptea si la 8 ore 20 min. sér'a; dela Alb'a la Teiusiu nóptea la 12 ore 6 min. si sér'a la 6 ore. Pe calea ferata laterala Copsi'a-Sibiiu comunica pe fiacare di câte 2 trenuri de persoane si 1 mixtu. Dela Copsi'a la Sibiiu pe la 3 ore 19 m. dem.; la 11 ore 10 m. dio'a; la 6 ore 41 m. sér'a. Dela Sibiiu la Copsi'a la 7 ore 36 m. dem.; la 3 ore 58 m. d. am. care convine in Copsi'a cu trenulu acceleratu ce vine dela Bucuresci la Budapest'a; apoi nóptea la 10 ore, care convine dupa miediulu noptiei cu trenulu de persoane ce merge la Brasiovu.

II. Totu dela 15 Maiu incóce se dau pentru clasea II si III bilete generali de dusu si intorsu (tour et retour) cu pretiuri forte scadiute si cu valóre pe câte 10 dile dusu si intorsu, inse numai dela statiunile Huedinu (B. Hunyad din colo de Clusiu), Alba-Juli'a, Clusiu, Sibiiu, M. Osiorheiu, Mediasiu, Aiudu, Segisior'a Brasiovu. Pentru orientarea publiculu alaturamu si o tabella sau tarifa de pretiuri scadiute pentru toti caletorii cati sciu ca a diecea di se potu éra si intóre la statiunea de unde au plecatu. Asia platimu pentru dusu si intorsu:

Dela Sibiiu la:		
	Clasea II	Clasea III
Budapest'a . . .	34 fl. 40 cri	24 fl. 60 cri
Oradea-mare . . .	21 fl. 60 cri	15 fl. 40 cri
M. Osiorheiu . . .	9 fl. 90 cri	7 fl. 10 cri
Brasiovu	11 fl. 70 cri	8 fl. 40 cri
Clusiu	13 fl. — cri	9 fl. 40 cri
Segisior'a	5 fl. — cri	3 fl. 60 cri

Dela Brasiovu la:		
	Clasea II	Clasea III
Budapest'a . . .	42 fl. — cri	30 fl. — cri
Oradea-mare . . .	27 fl. 80 cri	20 fl. — cri
Sibiiu	11 fl. 70 cri	8 fl. 40 cri
Clusiu	20 fl. 40 cri	14 fl. 60 cri
M. Osiorheiu . . .	16 fl. 90 cri	12 fl. 10 cri
Segisior'a	9 fl. 20 cri	6 fl. 60 cri

Dela Mediasiu la:		
	Clasea II	Clasea III
Budapest'a . . .	32 fl. 20 cri	23 fl. — cri
Elisabetopole . . .	1 fl. 30 cri	— fl. 90 cri
Oradea-mare . . .	19 fl. 60 cri	14 fl. — cri
Clusiu	11 fl. 40 cri	8 fl. 20 cri
M. Osiorheiu . . .	8 fl. 10 cri	5 fl. 80 cri
Segisior'a	2 fl. 80 cri	2 fl. — cri

Dela Segisior'a la:		
	Clasea II	Clasea III
Budapest'a . . .	34 fl. 60 cri	24 fl. 80 cri
Oradea-mare . . .	22 fl. — cri	15 fl. 60 cri
Sibiiu	5 fl. — cri	3 fl. 60 cri
Clusiu	13 fl. 40 cri	9 fl. 60 cri
Brasiovu	9 fl. 20 cri	6 fl. 60 cri
M. Osiorheiu . . .	10 fl. 20 cri	7 fl. 30 cri
Mediasiu	2 fl. 80 cri	2 fl. — cri

Dara aceste bilete de ducere si întórcere nu au valóre pentru trenuri accelerate, ci numai pentru cele de persoane si mixte.

Génta (coferu, pachetu) in greutate de câte 25 Kilogr. de 1 persoana, e scutita de taxa transportului.

Pentru câte 2 prunci mai mici de 10 ani se platesce numai unu biletu din respectiv'a clase. Unu baiatu pote caletori in clasea II cu biletu de cl. III. Candu baiatul mai micu de 10 ani merge cu unu omu mare, pote caletori pe cl. III cu 1/2 biletu de cl. II.

Cele 10 dile se numera din dio'a in care s'a timbratu biletulu pana a 10-a la miediulu noptiei (la 12 ore).

Pentru sibieni se mai observa, ca de aici la Salinele Sibiiului potu merge in domineci si serbatori pe cl. II cu 80 cri, pe cl. III cu 50 cri tour et retour. Pléca dem. si se intorcu sér'a pe la 9 ore.

Biletele de dusu si intorsu, care se dau la ape minerali, sunt bune si pentru trenuri accelerate; asia dela Sibiiu pentru Valcele (Előpatak) pana la statiunea Feldiőr'a (Földvár, Marienburg) cl. II 11 fl. 10 cri, cl. III 7 fl. 90 cri; totu dela Sibiiu la Basn'a (statiunea Mediasiu) cl. II 3 fl. 10 cri, cl. III 2 fl. 20 cri. Dela Brasiovu la Borszék (statiunea M. Osiorheiu) tour et retour cl. II 17 fl. 70 cri, cl. III 12 fl. 60 cri.

Bibliografia.

— Column'a lui Traianu a reaparutu dela Januarius incóce, nu inse ca diariu politicu, ci ca revista mensuala pentru istoria, linguistica si psihologia populara. Sub directiunea dlui B. P. Hasdeu. Nou'a seria anul III. Form. lex. brosiuratu, Nr. 2, Februaru 1882: Redactiunea si administratiunea se afla in curtea bisericeii Mihai Voda si la tipografi'a Academiei romane. Abonamentele se primescu numai pe anu: 20 lei pentru Romanii, 20 franci pentru strainetate. — Bucuresci, tipografi'a Academiei romane (laboratorii romani), strada academiei, Nr. 26, 1882.

Nr. I nu ne a venit. In Nrii 3, 4, 5, 6 aflam aceste materii:

Sumariulu: Nr. 2. B. P. Hasdeu: Studie de sciinti'a limbei. Laletica sau fisiologia sonurilor. Dr. D. Brândza: Limb'a botanica a tieranului romanu. B. P. Hasdeu: Manuscriptulu romanescu din 1574 aflatoru la London in British museum. Climescu, Curpanu, Petrovu si Patu: Din obiceiule juridice ale poporului romanu in districtulu Bacau. N. Densusianu: Monumente pentru istoria tieriei Fagarasiului. Mari'a Chitiu: Infernulu de Dante tradusu in romanescu. Specimenu. J. Bianu: Note dintr'o excursiune in Moldov'a. B. P. Hasdeu: Portretulu lui Stefanu celu mare. P. Ispirescu: Câtea 'n vardia. Poveste de pe malulu Dunarii. — Stampe: Portretulu lui Stefanu celu mare dupa evangeliarulu dela Homoru din 1473.

Sumariulu Nr. 3: Arone Densusianu: Semo Sancus si Sámbele. Studiu de mitologia comparativa. S. Fl. Marian: Cinci satire populare din Bucovin'a. P. Ispirescu: Din pacaliturele internationale ale poporului romanu. Cum au perdutu sasii pe sfintii lor? J. Bianu: O noua lucrare a lui Ascoli. Recensiune. B. P. Hasdeu: Manuscriptulu romanescu din 1574 aflatoru la London in British museum. Climescu, Curpanu, Petrovu si Patu: Din obiceiule juridice ale poporului romanu in districtulu Bacau. Stampa: Portretulu lui Stefanu celu mare, dupa patrafrulu dela Dobroveti.

Sumariulu Nr. 4—5: J. Bianu: Manuscriptulu romanescu dela 1632 alu lui Evstratie logofetulu. Descriere. J. Bianu: Din nouele lucrari ale lui Miklosich despre linguistic'a romana. Recensiune. B. P. Hasdeu: De unde vine zglobiu? Notitia etimologica. S. Fl. Marian: Cum facu romancele din Bucovin'a colórea galbena? Zilotu Romanulu: Inainte de Todoru Vladimirescu. Cronica inedita 1800—1821. Stampe: Patru semne de fabrica ale hartiei din secolii XVI—XVII. Mai multe figure relative la fisiologia sonurilor.

— Schitie asupra starei economice a Romaniei in secolulu alu optuspredecelea. Memoriu cetitu in sedinti'a Academiei romane dela 6 Novembre 1881. De P. S. Aurelianu membru alu Academiei romane. Bucuresci 1882. Tipografi'a Academiei romane (laboratorii romani), strada Academiei Nr. 26. Pretiulu 2 lei si 50 bani.

— Scol'a practica. Magazinul de lectiuni si materii pentru instructiunea primara de Vasile Petri Nr. 3. Naseudu, 1 Juniu 1882. Tom. I. Apare la prim'a fiacarei luni in numere de câte 2 colóe, si costa pe anu 3 fl. platiti inainte. Abonamentele se facu la Redactiunea „Scolei practice“ in Naseudu (Naszód, Transilvani'a).

— Elemente de poetica romana. In usulu tinerimei gimnasiale si preparandiale compusa de Joana Lazariciu, profesor. Sibiiu 1882. In editur'a librariei W. Krafft.

— Stilulu si poetic'a limbei romane in usulu scoleloru gimnasiale compuse de Josifu Tempea, preotu si prof. gimnasialu. Editiunea antaia. Lugosiu 1882. Editoriu Adolfu Auspitz. Pretiulu 95 cri v. a.

— Cestiunea Dunarei de M. Cogalniceanu. Editiune revedita. Bucuresci 1882. Tipografi'a Academiei romane (laboratorii romani), strada Academiei Nr. 26. Pretiulu 4 lei noi.

— Cursu de aritmetica propusu la liceulu si scola normale primara din Barladu, de Stroe S. Belloescu ingineriu si profesor. Editiunea a 3-a, mai imbunetata. Barladu 1882. Tipografi'a Asociat. „Unirea“. Unu esemplariu 3 lei.

Cursulu bursei din Vien'a si Pest'a in 25 Iuliu st. n.

	Vien'a	Pest'a
Rent'a de aur ungurescu cu 6%	119.90	119.75
I emisiune de oblig. de statu dela drumulu de feru orientalu ung.	91.60	91.25
II emisiune de oblig. de statu dela drumulu de feru orient. ung.	110.70	110.75
Oblig. de statu dela 1876 de ale drumului de feru orient. ung.	95.90	95.90
Inprumutulu drumurilor de feru ung.	134.75	135.—
Obligatiuni ung. de rescumperarea pamentulu	98.50	98.50
Obligatiuni ung. cu clausul'a de sortire	97.75	97.—
Obligatiuni urbariale temesiane	98.—	98.—
Obligatiuni urb. temesiane cu clausul'a de sortire	97.75	97.—
Obligatiuni urbariale transilvane	98.25	98.25
Obligatiuni urbariale croato-slavone	99.—	—
Obligatiuni ung. de rescumpararea diecimii de vinu	97.50	97.50
Datorie de statu austriaca in chartie	77.25	77.—
Datoria de statu in argintu	78.—	78.—
Rent'a de aur austriaca	95.—	95.—
Sorti de statu dela 1860	131.80	131.—
Actiuni de banca austro-ung.	829.—	829.—
Actiuni de banca de creditu ung.	327.25	327.—
Actiuni de creditu aust.	325.60	325.20
Serisuri fonciari ale institutulu „Albin“ dela Sibiiu	—	99.50
Galbini imper.	5.67	5.67
Napoleonoduru	9.55	9.57
100 marce nemtiesci	58.80	55.80

Pretiurile cerealeloru

si altoru obiecte de traiu au fostu la

25 Iuliu st. n. in Sibiiu:

Grâu, dupa cualitati	1 hectolitru fl.	8.80—9.60
Grâu, amestecat	1 „	7.60—8.40
Secara	1 „	5.80—6.20
Papusiou	1 „	5.90—6.30
Ordii	1 „	—
Ovesu	1 „	3.40—3.80
Cartofi	1 „	2.—2.50
Mazare	1 „	10.—11.—
Linte	1 „	12.—14.—
Fasole	1 „	6.50—7.50
Lardu (slanina)	50 Kilogram.	70.—76.—
Untura (unsóre topita)	50 „	70—76
Carne de vita	1 „	44—48
Oua 10 de	—	—25

Cursuri de Bucuresci in Lei noi (franci).

22 Iuliu st. n. 1882.

Valori felurite:

Creditu fonciaru ruralu 7%	100.—
Creditu fonciaru ruralu 5%	88.—
Creditu fonciaru urbanu 7%	99.—
Creditu fonciaru urbanu 6%	93.—
Creditu fonciaru urbanu 5%	87.—
Obligatiunile Casei Pens.	229.—

Editoru si redactoru responsabile: G. Baritiu.
Tipariulu lui W. Krafft.